

Dosarul nr. 3ra-1177/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean, Galina Stratulat
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Direcția generală asistență socială a Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău, casată hotărârea din 28 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și pronunțată o hotărâre nouă de respingere a acțiunii,

c o n s t a ț ă :

La 23 februarie 2017, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Direcția generală asistență socială a Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 22 decembrie 2016, Consiliul municipal Chișinău a adoptat decizia nr. 6/29-3 „Cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de comodat pentru încăperile din bd. Grigore Vieru, 17 (parter), Direcției generale asistență socială a Consiliului municipal Chișinău”, prin care s-a dat în folosință, fără drept de privatizare, pe un termen de 3 ani, încăperile cu altă destinație decât cea locativă cu suprafața totală de 316,1 m.p. din bd. Grigore Vieru, 17 (parter), având destinația de sediu.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a invocat că, efectuând controlul de legalitate al deciziei nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016, a constatat că aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legislației, la 17 ianuarie 2017 înaintând notificarea nr. 1304/OT4-90, prin care a solicitat abrogarea actului administrativ. Însă, în termenul prevăzut de legislație nu a primit niciun răspuns.

Reclamantul a menționat că potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, proprietarul bunului imobil vizat în actul administrativ contestat este Republica Moldova (statul) și nu autoritatea locală. Astfel, conform art. 315 alin. (1) din Codul civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință, și de dispoziție asupra bunului. Iar potrivit art. 8 alin. (1) lit. g¹) din Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice nr. 121 din 04 mai 2007, în domeniul administrării bunurilor proprietate publică, de competența autorităților publice centrale ține administrarea terenurilor proprietate publică a statului aferente bunurilor imobile proprietate de stat din gestiune, inclusiv darea lor în locațiune/arendă. Totodată, potrivit pct. 8 lit. d) și h¹) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice din subordinea Ministerului Economiei și a efectivului-limită, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1008 din 10 septembrie 2007, Agenția autorizează, conform legislației, darea în locațiune, casarea sau comercializarea activelor neutilizate ale întreprinderilor din gestiune, precum și comercializarea activelor neutilizate ale întreprinderilor incluse în lista bunurilor supuse privatizării, precum și administrează terenurile proprietate publică ale statului aferente bunurilor imobile proprietate privată, inclusiv darea lor în locațiune/arendă.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat consideră că prin adoptarea deciziei nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016, pârâtul și-a depășit competența, atribuindu-și sarcini ce-i revin în mod exclusiv Agenției Proprietății Publice. Mai mult ca atât, la emiterea actului administrativ, Consiliul municipal Chișinău a aplicat art. 904 alin. (2) din Codul civil, ce conține prevederi cu privire la prelungirea contractului de locațiune, pe când la caz au fost prelungite relațiile contractuale de comodat. Prin urmare, conform art. 859 alin. (1) din Codul civil, contractul de comodat încetează la data convenită de părți, fără posibilitatea de prelungire a acestuia. Anterior, Direcția generală asistență socială a utilizat încăperile cu suprafața totală de 316,1 m.p. din bd. Grigore Vieru, 17 (parter) în temeiul contractului de comodat nr. 5/10/061 din 19 noiembrie 2010, care a expirat la data de 18 noiembrie 2013.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016 „Cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de comodat pentru încăperile din bd. Grigore Vieru, 17 (parter) Direcției generale asistență socială a Consiliului municipal Chișinău”.

Prin hotărârea din 28 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea și s-a anulat decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016 „Cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de comodat pentru încăperile din bd. Grigore Vieru, 17 (parter) Direcției generale asistență socială a Consiliului municipal Chișinău”.

Prin decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău, casată hotărârea din 28 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă.

La 03 iulie 2018, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 28 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În susținerea recursului, recurentul a invocat că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea, or, potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, proprietarul bunului imobil din bd. Grigore Vieru, 17 (parter), este Republica Moldova (statul) și respectiv, doar proprietarul are drept de posesiune, folosință și dispoziție asupra bunului. Astfel, administrarea bunurilor proprietate publică este de competența autorităților publice centrale și anume, a Agenției Proprietății Publice subordonată Guvernului.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a indicat că prin adoptarea deciziei nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016, Consiliul municipal Chișinău și-a depășit competența, prin arogarea unei atribuții ce-i revine în mod exclusiv Agenției Proprietății Publice.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău redactată integral, a fost expediată în adresa recurentului Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la 28 mai 2018 potrivit scrisorii de însoțire nr. 5494 (f.d. 78), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, recurentul a menționat că a luat cunoștință de decizia instanței de apel la 08 iunie 2018.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la 03 iulie 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 06 august 2018, în adresa intimațiilor Consiliul municipal Chișinău și Direcția generală asistență socială a Consiliului municipal Chișinău a fost expediată copia recursului declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimații nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință.

Prin încheierea din 10 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Conform art. 315 alin. (1) din Codul civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Potrivit art. 5 din Legea privind administrarea și deetimizarea proprietății publice nr. 121 din 04 mai 2007, autorități ale administrației publice cu atribuții în domeniul

administrării și deetatizării proprietății publice sunt: Guvernul, prin intermediul organelor centrale de specialitate și al altor autorități administrative – în privința proprietății de stat; autoritățile administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și de nivelul întâi, inclusiv ale unității teritoriale autonome Găgăuzia – în privința proprietății unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

Art. 7 alin. (2) din Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, prevede că organul abilitat cu administrarea și deetatizarea proprietății publice a statului este Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului, succesor al Agenției Privatizare, ale cărei atribuții sunt stabilite în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative și al cărei regulament se aprobă de Guvern.

Iar, art. 8 alin. (1) lit. g¹) din aceeași Lege stipulează că, în domeniul administrării bunurilor proprietate publică, de competența autorităților administrației publice centrale sunt administrarea terenurilor proprietate publică a statului aferente bunurilor imobile proprietate de stat din gestiune, inclusiv darea lor în locațiune/arendă.

Conform pct. 9 alin. (1) lit. g) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 902 din 06 noiembrie 2017, Agenția realizează următoarele funcții în domeniul administrării proprietății publice: exercitarea controlului asupra integrității și folosirii eficiente a patrimoniului de stat, inclusiv coordonarea înstrăinării, gajării și casării, dării în locațiune sau comodat a activelor.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 22 decembrie 2016, Consiliul municipal Chișinău a adoptat decizia nr. 6/29-3 „Cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de comodat pentru încăperile din bd. Grigore Vieru, 17 (parter) Direcției generale asistență socială a Consiliului municipal Chișinău”, prin care s-a dat în folosință pe un termen de trei ani, prin contract de comodat (fără drept de privatizare), Direcției generale asistență socială a Consiliului municipal Chișinău încăperile nelocative cu suprafața totală de 316,1 m.p. din bd. Grigore Vieru, 17 (parter), având destinația de sediu (f.d. 6).

În temeiul prevederilor art. 68 alin. (2) din Legea privind administrația publică locală și pct. 9 subpct. 2) lit. a) și pct. 13 lit. e) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la data de 17 ianuarie 2017 a înaintat Consiliului municipal Chișinău notificarea nr. 1304/OT4-90, solicitând abrogarea deciziei nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016 (f.d. 7). Însă, în termenul stabilit de Legea contenciosului administrativ, nu a primit niciun răspuns.

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, proprietarul încăperilor situate în mun. Chișinău, str. Grigore Vieru, 17 (parter), transmise în folosință Direcției generale asistență socială a Consiliului municipal Chișinău, este statul Republica Moldova (f.d. 18-20).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând circumstanțele expuse în raport cu prevederile legale citate, constată că decizia nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016 a fost emisă de către Consiliul municipal Chișinău cu încălcarea competenței, or, ținând cont de faptul că proprietarul încăperilor

transmise în folosință este statul Republica Moldova, organul abilitat cu administrarea proprietății publice a statului este Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului.

Astfel, prin darea în folosință a încăperilor Direcției generale asistență socială, Consiliul municipal Chișinău și-a atribuit o funcție ce-i revine în mod exclusiv Agenției Proprietății Publice, în condițiile în care, potrivit Legii privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, autoritățile administrației publice locale dețin atribuții de administrare doar în privința proprietății unităților administrativ-teritoriale.

În acest sens, se rețin și prevederile art. 14 alin. (1) și (2) lit. b) și c) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2016, potrivit cărora consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice. Consiliul local administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului); decide darea în administrare, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii.

De asemenea, instanța de recurs constată că intimatul-pârât Consiliul municipal Chișinău eronat și-a întemeiat decizia nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016 pe prevederile Regulamentului gestionării clădirilor construcțiilor și încăperilor cu altă destinație decât cea locativă – proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 11/15 din 23 decembrie 2014, având în vedere că în speță, s-a constatat cu certitudine că încăperile str. Grigore Vieru, 17 (parter) aparțin statului Republica Moldova și nu constituie proprietate municipală.

În circumstanțele expuse, nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că, deși construcția este înregistrată în registrul bunurilor imobile ca proprietate a Republicii Moldova, în realitate imobilele aparțin persoanelor private obținute în urma privatizării fondului locativ, iar încăperile situate în mun. Chișinău, str. Grigore Vieru, 17 (parter) se află la balanța Consiliului municipal Chișinău, or, în cazul bunurilor imobile dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, în speță nefiind operate careva modificări în Registrul bunurilor imobile cu privire la proprietarul încăperilor.

Mai mult ca atât, conform art. 8 alin. (2) din Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale nr. 523 din 16 iulie 1999, transmiterea patrimoniului din proprietatea publică a statului în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale se face prin hotărâre a Guvernului, cu acordul consiliului local respectiv, la caz nefiind prezentată o asemenea hotărâre a Guvernului.

La fel, Curtea de Apel Chișinău, constatând că actul administrativ contestat a fost emis de autoritatea competentă, greșit a făcut trimitere la art. 9 alin. (3) lit. a) și b) din Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice - în domeniul privatizării, de competența autorității administrației publice locale sunt întocmirea și aprobarea listei de bunuri proprietate a unității administrativ-teritoriale supuse privatizării, organizarea pregătirii și desfășurării, în modul stabilit de Guvern, a procesului de privatizare a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale incluse în lista bunurilor supuse privatizării, precum și a terenurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale, încheierea contractelor de vânzare-cumpărare, deoarece prevederile date nu sunt aplicabile speței, nefiind relevante cazului dat.

Date fiind cele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia Judecătoriei Chișinău, sediul Centru de admitere a acțiunii și anulare a deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 6/29-3 din 22 decembrie 2016 „Cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de comodat pentru încăperile din bd. Grigore Vieru, 17 (parter) Direcției generale asistență socială a Consiliului municipal Chișinău”, ca ilegală, fiind emisă cu încălcarea competenței.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că hotărârea din 28 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru este întemeiată și legală, iar decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată ca fiind neîntemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar instanța de apel, respingând acțiunea, s-a bazat pe aprecierea arbitrară a probelor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, a casa integral decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a menține hotărârea din 28 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Se casează integral decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 28 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Direcția generală asistență socială a Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu